

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.— Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

DANES POPOLDNE ZAČNO RUDNIKI TPD ZOPET OBRATOVATI

V smislu začasnega dogovora med rudarskimi podjetji in železniško upravo je obnovljena dobava premoga za železnico — Zato bo danes v vseh podjetjih TPD zopet v polnem obsegu obnovljeno delo

Beograd, 18. aprila. Sinoči pozno je prišlo končno med rudarskimi podjetji in upravo državnih železnic do začasnega sporazuma v tem smislu, da se obnove dobave premoga za državne železnice in tako omogoči normalno obratovanje v rudnikih. Do tega sporazuma je prišlo na pritisk vlade, ki je hotela s tem preprečiti nadaljno izkoriščanje nedolžnih rudarjev v sporu med rudarskimi podjetji in železniško upravo.

Kakor smo že poročali, je jedro spora v tem, da zahteva železniška uprava znižanje cen premoga. V glavnem gre tu za trboveljsko premogokopno družbo, ki dobavlja za državne železnice povprečno 230 vagonov na dan. Uprava državnih železnic je imela s Trboveljsko družbo dobavno pogodbo, ki časovno ni bila omejena. Glede na racionalizacijo obrata in povečano produkcijo pa je železniška

uprava zahtevala, da se ji kot največjemu odjemalcu znižajo dobavne cene vsaj za 10%. Premogokopna podjetja so to zahtevo odklonila, zaradi česar je železniška uprava ustavila nadaljno dobavljanje premoga iz privatnih rudnikov. Podjetja so nato obratovanje v rudnikih deloma omejila na minimum, deloma pa docela ustavila. Vsled tega je bilo samo v Sloveniji okrog 10.000 rudarjev in rudarskih družin postavljenih tik pred velikonočnimi prazniki takorekoč na cesti.

Pred nekako tremi tedni so se pričela v Beogradu pogajanja med zastopniki rudarskih podjetij in zastopniki železniške uprave. Pri pogajanjih sta obe stranki popustili v toliko, da je železniška uprava zahtevala le 6% znižanje cen, dočim so rudarski podjetniki pristali samo na 3% znižanje. Na tej točki so pogajanja zastala in ni bilo upanja za skorajšnji sporazum. Ker pa

je postajala beda rudarjev od dne do dne večja, je končno vlada predlagala, naj se dobava premoga državnim železnicam obnovi, toda proti naknadnemu obračunu na podlagi sporazuma, ki bo dosežen v nadaljnjih pogajanjih. Premogokopna podjetja so sinoči na ta predlog končno pristala ter takoj obvestila vodstva posameznih revirjev, naj se delo obnovi.

Ljubljana, 18. aprila. Generalno ravnateljstvo Trboveljske premogokopne družbe je na podlagi sinočnj v Beogradu doseženega sporazuma odredilo, naj se danes ob 14. v vseh revirjih družbe obnovi delo v polnem obsegu. Kakor znano, se je delo v trboveljskem premogokopu le po dva dni v tednu, dočim je delo v Hrasniku, Rajhenburgu in Kočevju že 14 dni popolnoma počivalo. Vest o obnovi dela je izzvala med rudarji splošno zadovoljstvo.

Spor zaradi vzhodnih reparacij

Na pariških pogajanjih o vzhodnih reparacijah je došlo do novih težkoč zaradi madžarskega odpora

Budimpešta, 18. aprila. AA. Madžarski tiskovni urad poroča, da so nastale v Parizu nove velike težkoče. Madžarska delegacija dolži češkoslovaško, da postavlja nove zahteve, katerih ni bilo v Haagu.

Budimpešta, 18. aprila. Po vesti iz Pariza je prišlo na pogajanjih o vzhodnih reparacijah včeraj do ponovnih težav zaradi zahtev češkoslovaške delegacije.

Madžarski zunanji minister Valko se je včeraj večkrat posvetoval z dr. Benešem. O teh posvetovanjih niso znane podrobnosti, vendar je verjetno, da je skušal madžarski zunanji minister pregovoriti svojega češkoslovaškega tovariša, naj bi se ne razpravljalo dalje o temeljnih načelih, ki so bila sprejeta v haški pogodbi.

Afera sovjetskega trgovskega zastopstva v Pragi

Nepoštena manipulacije uradnika ruskega trgovskega zastopstva s carinjenjem blaga iz Rusije

Praga, 18. aprila. Nekateri listi so objavili senzacionalno vest, da je bila na praškem sovjetskem trgovskem zastopstvu razkrita carinska poneverba, v katero so bili baže zapleteni sovjetski funkcionarji. Kakor poročajo »Lidove Noviny«, je v resnici neki uradnik sovjetskega zastopstva napadel carinil blago, ki je prihajalo iz sovjetske Rusije. Na vprašanje deželne finančne direkcije, ali bi bila v postopku sovjetske misije izvedljiva hišna preiskava, je

sporočilo zunanje ministrstvo, da ima pravico eksteritorialnosti samo šef misije, ne pa tudi ostali člani. Ker pa je praktično zelo težko ločiti prostore šefa od ostalih, so oblasti raje opustile preiskavo. Deželna finančna direkcija se je zadovoljila z izvlečkom iz knjig trgovske misije, nakar so češkoslovaške oblasti ovadile zaradi goljufije neko praško tvrdo. Sovjetska misija izjavlja, da je bil dotični uradnik odpuščen iz službe.

Požar v angleški umobolnici

Umobolnico v Coantrimu je požar popolnoma vpepelil — Bolnike so rešili le z največjim trudom

London, 18. aprila. V umobolnici v Coantrimu je izbruhnil sinoči velik požar. V malo trenutkih je bilo ogromno poslopje v plamenih. Na mesto došli gasilci so bili proti razsajajočemu elementu brez moči. Le s največjo težavo se je posrečilo policiji rešiti iz gorečega poslopja 280 bolnikov, med temi 130 žensk. Vzroki požara še niso bili ugotovljeni. Zdi se, da je eksplozija plina. Reševanje bolnikov je bilo izredno težavno. Kljub temu se je po požrtvovalnim naporom

policije, gasilcev in civilistov posrečilo spraviti vse umobolne na varno in jih rešiti gotove smrti. Umobolnica je pogorela do tal in je škoda ogromna. Pristojne oblasti so uvedle preiskavo o vzrokih katastrofe, ker je nastal požar tako naglo, da ni bilo mogoče rešiti rasi ljudi niti ena. Materijalna škoda je zelo velika, ker je umobolnica pogorela do tal. Bolnike so razmestili po drugih sličnih zavodih.

Zakon o evangelijskih cerkvah

Nekaj važnejših določb iz novega zakona o evangelijskih cerkvah v naši državi

Beograd, 18. aprila. AA. Novi zakon o evangelijskih krščanskih cerkvah Jugoslavije, ki je včeraj izšel, določa, da sta dve evangelijski krščanski augeburški konfesijski v kraljevini Jugoslaviji, ki sta ena od dveh neodvisnih, in sicer slovaška ter nemška. pripadniki reformirane (kalvinske) cerkve v kraljevini Jugoslaviji pa imajo svoje posebno reformirano krščansko cerkev. Vse tri evangelijske cerkve lahko ustanovijo zvezo evangelijskih krščanskih cerkev augeburške konfesijske v kraljevini Jugoslaviji. Te cerkve imajo popolno svobodo javnega izpovedovanja vere in izvrševanja božje službe, pri čemer so popolnoma avtonomne, samo nad njihovo upravo vrši država vrhovno nadzorstvo. Cerkve in njihove institucije imajo pravico razpisati davčne doklade za svoje vernike, ki jih morajo plačati vsi polnoletni in za gospodarstvo sposobni pripadniki teh konfesijske. Te doklade in take pobirajo cerkve na način, kakor ga odreja njihova ustava. Korespondenco, ki jo vodijo evangelijske cerkve med seboj, sme biti v materinskem jeziku dotične cerkve, prav tako matrike, v katerih vodijo svoje zapiske, ter vse ostalo, kar nima značaj javnega dokumenta, dopisi z državnimi oblastmi ter javni dokumenti pa morajo biti sestavljeni v srbsko-hrvaško-slovenskem jeziku. Nadalje se odredijo v zakonu cerkveni prazniki za vse tri cerkve, veljavni za vsake, dijake in uradništvo in sicer: božič (2 dni), novo leto, veliki petek, velika noč (2 dni), binkošti (2 dni) ter praznik reformacije (1. oktober). Zakon vsebuje tudi določbe o volitvi vrhovnih svetnih in duhovnih poglavarjev in funkcionarjev. Škole in duhovne senjorje postavlja kralj na predlog ministra pravde in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta, svetna starešina pa potrjuje minister pravde. Za duhovnike ne morejo biti osebe, ki ne obvladajo jezika članov dotične cerkve. Zgradbe, ki služijo direktno božji službi, so oproščene davkov. Fonde in volila opravljajo cerkve same. Duhovnik je lahko tudi tuj podanik, toda le začasno in z odobrenjem ministra pravde. Osebe, ki so na slabem glasu, ne morejo opravljati cerkvenih služb. V šolah se vrši pouk učencev evangelijskih veroizpovedi v soglasju s cerkvenimi oblastmi, za učne knjige pa veljajo predpisi zakona o šolskih knjigah. Med cerkvenimi šolami, če se ustanovijo, vodi nadzorstvo prosvetni minister. Vse tri veroizpovedi morajo v teku dveh let sprejeti svojo ustavo.

Demonstracije brezposelnih v Budimpešti

Budimpešta, 18. aprila. Včeraj je prišlo na raznih krajih v mestu do demonstracij brezposelnih. Težji incident se je dogodil na Rakoczijevem trgu, kjer se je zrušil onemogel brezposelni delavec in mu je prihitel stražnik na pomoč. Množica je bila menja, da ga je pobil na tla stražnik, ki ga je zato napadla. Nekdo mu je odvzel sabljico, nakar je stražnik streljal z revolverjem. En delavec je bil težko ranjen in so ga morali odpeljati v bolnico, kjer so mu odstranili kroglo. Tudi stražnik je bil pozneje odveden v bolniško oskrbo. Močan oddelek policije je končno razgal demonstrante.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 18. aprila. Za veliko noč je izdal kralj Boris amnestijo, s katero je pomiloščenih 87 obsojenec pred civilnim sodiščem popolnoma, 97 pa deloma. Nadalje je bilo popolnoma pomiloščenih 17, deloma pomiloščenih pa 67 oseb, ki so bile obsojene pred vojaškimi sodišči. Med pomiloščenimi je tudi veliko število političnih kazencev. Po zasebnih vesteh iz Sofije so politični kazenjci odklonili amnestijo, češ, da bi jo sprejeli le v primeru, če bi bili pomiloščeni vsi politični kazenjci.

Velesejem v Solunu

Beograd, 18. aprila. AA. V Beogradu se mudi tajnik trgovske zbornice kraljevine Jugoslavije v Solunu dr. Dragoljub Mihajlovič, da zainteresira gospodarske kroge za letošnji vzorčni velesejem v Solunu, ki bo od 14. do 25. septembra. Mednarodni solunski velesejem se je že s svojimi prejšnjimi razstavami akreditiral kot močna privlačna ustanova za razstavo vzorcev kmetijskih proizvodov ter ga zato trgovska zbornica kraljevine Jugoslavije v Solunu toplo priporoča vsem našim gospodarskim interesom, da želijo, da bi bili naši kmetijski proizvodi tudi na letošnjem selmu v obliki meri zastopani. Uprava seima je obljubila, da bo letos posebno skrbela za razstavo lesne industrije, sira ter drugih živilorejskih proizvodov in hrane. Naš razstavo organizira naša zbornica v Solunu in naši gospodarski interesi se opozarjajo, da se obračajo v vseh vprašanih razstavah, kakor tudi poseta seima nanjo.

Katastrofalen potres v Grčiji

Atene, 18. aprila. Sinoči ob 22.06.27 je nastal v Atenah in na vsem Peloponezu zelo močan potres. Epicenter potresa je med Methano in Aegino. V letmih se je porušila cerkev, pri čemer je bilo več ljudi ranjenih. Potres je bil občuten tudi v Tripolisu. Tudi v korintem okrožju je bilo porušeno več hiš.

Briandov jubilej

Pariz, 18. aprila. Današnji listi se spominjajo petletnega jubileja zunanje ministrice Brianda. Včeraj je namreč poteklo pet let, odkar je nepopravljiva zunanji minister. V tej dobi je bilo 11 različnih vlad. Pred tem je bil Briand zunanji minister že 1.1913 in v letih 1921 in 1922.

Italijanski komentar o londonski konferenci

Italijani zadovoljni z uspehom pomorske razorožitvene konference

Rim, 18. aprila. AA. Milanski »Corriere della Sera« priobčuje dokumentiran članek o uspehu razorožitvene konference v Londonu. List smatra, da je ta uspeh pomembnejši kakor pa konferenca, ki je zaključila svetovno vojno. Nadalje priznava list uspešno delo italijanske delegacije na tej konferenci in veli, da je prodrla Italija s svojimi zahtevami v vseh diplomatskih, političnih in pomorskih vprašanjih proti nemotnim naporom Francozov, ki so skušali doseči pomorsko nadvlado in lova jamstva proti Italiji v nasprotju z locarnimskim paktom, čeprav pristojna reševanje političnih

vprašanj samo Društvu narodov v Ženevi. Italija se je sedaj prvič predstavila na velikem mednarodnem zboru kot popolnoma enakovredna velesila, zagovarjajoč svoja lastna naziranja, ki so se skladala z idealnimi smotri konference. Italija se je vrnila iz Londona kot nenačuden element svetovnega ravnotežja. Nikesar ni mogoče storiti proti ali brez njene volje. V ostalem je moral mednarodni protifašizem kloniti pred dobrimi naklepi Italije in pred energijo njenih političnih voditeljev, ki so tolažili naziranj Mussolinija in s tem zadolžili fašizem in vso domovino.

Polet angleških letalcev okoli Evrope

London, 18. aprila. Včeraj ob 11. dopoldne je startala na letališču Heston skupina 18 angleških letal za polet okoli Evrope. Nad mesto Douai v Franciji je priletelo 17 letal. Eno je zašlo in se je spustilo na zemljo na blizu Bercka. Angleška letala so pristala v mestu Brazzaville, kjer jima je generalni tajnik letalskega ministrstva želel srečno pot. Letala so nato nadaljevala pot proti Bruslju.

Rumunske carine

Bukarešta, 18. aprila. Ministrski svet je sklenil, da bo glede na trgovinske pogajanja, ki so v teku, podaljšal uporabo najnižje carinske tarife do 1. julija t. l. Po tem roku bo uveljavljena splošna tarifa za vse države, s katerimi ne bodo sklenjene trgovinske pogodbe.

Nova palestinska komisija

Pariz, 18. aprila. Po vesteh iz Londona je angleška vlada sklenila imenovati novo palestinsko komisijo, ki naj prouči razmere v Palestini in sestavi smernice za bodočo palestinsko politiko.

Povratak »Zeppelina« iz Španije
Friedrichshafen, 18. aprila. Zrakoplov »Graf Zeppelin« je danes ob 19. gledno pristal.

Celo mesto pogorelo
Manila, 18. aprila. Ogromen požar je uničil mesto Sagay na Filipinih in na tisoče oravov dragoceno gozda v bližini. 12 tisoč ljudi je brez strehe. Škoda znaša 5 milijonov pesov.

Angleški prestolonaslednik se vrača iz Afrike

Kairo, 18. aprila. AA. Veleški princ je danes popoldne pristal na tokajšnjem letališču po letu iz Sudana, odkoder se vrača v Anglijo s svoje velike jovske ekspedicije po Afriki.

Ruska monarhistična organizacija v Londonu

London, 18. aprila. V spodnji zbornici je vprašal član delavske stranke Wallhead notranjega ministra, ali mu je znano, da je bila v Londonu ustanovljena ruska monarhistična organizacija z namenom, da bi odvedla diplomatske zastopnike države, s katero je angleška vlada v diplomatskih odnosih, in kakšne ukrepe namerava vlada uvesti proti temu. Zastopnik notranjega ministra je odgovoril, da je minister čital te časopisne vesti, vendar pa zaenkrat o tem nima nobenih novih poročil.

Kreditni agrarne banke

Beograd, 18. aprila. Upravni odbor Privilegirane agrarne banke je na svoji seji v sredo odobrila skupno za 31,5 milijona posojil in sicer 425 posameznikom v znesku 18,5 in 3434 zadružnih posojil v skupnem znesku 13 milijonov.

Nj. Vel. kralj dobrovtor društva upokojenih oficirjev

Beograd, 18. aprila. Udruženje upokojenih oficirjev in vojaških uradnikov je prelo od dvornega maršala obvestilo, da se je Nj. Vel. kralj z zneskom 5000 Din dal vpisati za velikega dobrovtora društva. Glavni odbor je poslal dvornemu maršalu zahvalo, v kateri naglašava da je ta velikodušna gesta vladarja izzvala med upokojenimi oficirji veliko radost, ker smatrajo to pozornost Nj. Vel. kralja za dokaz ljubezni in spoštovanja do starih vojniha tovarišev.

Poklonitev Beograđanov na Strossmayerjevem grobu

Beograd, 18. aprila. Povodno 25letnice smrti velikega jugoslovenskega vladke Juraja Strossmayerja se bodo Beograđani poklonili na njegovem grobu v Djakovu. Romanje na Strossmayerjev grob organizira Beograđska centrala »Putnika«. Iz Beograda bo vozil poseben vlak. Računa se, da se bo udeležilo izleta več tisoč ljudi, med njimi tudi oddelek kraljeve garde in oficijelni beograđski zastopniki. Na grobu bodo položili vence kraljeva garda, beograđska občina, razna nacionalna udruženja ter češkoslovaška, poljska in ruska kolonija.

Spomenik kralju Petru v Sarajevu

Sarajevo, 18. aprila. AA. Sarajevska občina je sklenila, da prevzame sama inicijativo za postavitve spomenika pokojnemu kralju Petru I. Osvoboditelju v Sarajevu. Ker je nastopila z inicijativo za ta spomenik sama občina, bo brezdvomno prišlo v najkrajšem času do realizacije te zamisli.

Banovinske davščine dravske banovine

§ 43.
Avtomobilisti, namenjeni za prevažanje oseb, ki imajo več kot osem sedežev, plačujejo polovico davščine iz § 42, točke 1.), te uredbe, če imajo pnevmatiko napolnjeno z zrakom; sicer plačujejo celotno davščino po § 42, točki 1.).

§ 44.
Lastniki tovornih avtomobilov in avtomobilov, ki vozijo in upravljajo ta vozila sami brez najetih voznikov, ki jim je to stalen in edini poklic, plačujejo polovico davščine iz § 42, te uredbe.

§ 45.
Banovinska davščina na motorna vozila se plačuje vnaprej v četrtletnih obrokih, ne glede na to, ali se lastnik v koledarskem letu izmenja.

Ce ne znaša skupni predpis več kot Din 250.— na leto, ga je plačati za vse leto vnaprej do dne 31. januarja.

§ 46.
Za motorna vozila, glede katerih nastopi dolžnost plačevanja te davščine med letom, se plačuje davščina od začetka onega četrtletja, v katerem je nastopila dolžnost plačevanja.

§ 47.
Ta davščina se na strankino prošnjo odpiše, odnosno povrne od začetka onega četrtletja, ki nastopi za četrtletjem, v katerem je prešla dolžnost, plačevati te davščine, če znaša letna davščina za določeno vozilo vsaj Din 250.—.

Ce se lastnik vozila izmenja, se povrne, odnosno odpiše ta davščina šele, ko je plačal novi lastnik prvi obrok po § 45. te uredbe.

§ 48.
Banovinsko davščino odmerja in pobira kraljevska banska uprava, pri čemer sme uporabljati organe finančne kontrole in občin.

§ 49.
Davčini zavezanci so dolžni, dati na razpolago na obči ali individualen poziv kraljevske banke uprave vse potrebne podatke zaradi pravilne odmere te davščine.

§ 50.
Davčini zavezanci morajo naznaniti vsako izpremembo glede motornih vozil v enem mesecu po nastali izpremembi kraljevske banske uprave.

§ 51.
Pravica do odmere zastara v treh letih od dne, ko je davčni zavezanec motorno vozilo prijavil kraljevski banski upravi zaradi odmere davščine.

Pravica do izterjave zastara prav tako v treh letih od dne, ko je bila odmera davčnemu zavezancu pisмено ali ustno priobčena.

Zastaranje prekine vsak uradni ukrep zaradi odmere, odnosno izterjave, ki se priobči davčnemu zavezancu.

IX.

Banovinska davščina na šmarnice.

§ 52.
Na vsak trs šmarnice v območju dravske banovine se pobira banovinska davščina, in sicer:
za leto 1930 Din 0,05,
za leto 1931 Din 0,10,
izza leta 1932 Din 0,15
na leto.

§ 53.
To davščino plačuje oni, ki plačujejo po členu 15. zakona o neposrednih davkih zemljarino od zemljišča, zasajenega s šmarnico.

§ 54.
Osebe iz § 53. te uredbe morajo prijaviti do dne 15. septembra vsakega leta občinemu uradu, v čigar okolišju je vinar, zasajen s šmarnico, število šmarničnih trsov. Občinski urad overi prijavo, izračuna banovinsko davščino ter izroči davčnemu zavezancu čekovno polovico kraljevske banske uprave zaradi plačila te davščine, ki se mora plačati najkasneje do dne 15. decembra.

§ 55.
Najkasneje do konca meseca oktobra predloži občinski urad po pristojnem erškem načelniku kraljevski banski upravi vse prijave s potrdilom, da je vsa šmarnica prijavljena.

§ 56.
Glede zastaranja veljajo določila § 51. te uredbe.

X.

Banovinska davščina na hiše, oproščene državnega neposrednega davka po členu 32, točki 15.), zakona o neposrednih davkih.

§ 57.
Od poslopij, oproščenih državnega neposrednega davka po členu 32, točki 15.), zakona o neposrednih davkih, se plačuje letna banovinska davščina po številu stanovanjskih delov v nastopni izmeri: število stanovanjskih delov: davek

1	Din 10.—
2	Din 12.—
3	Din 15.—
4	Din 20.—
5	Din 25.—
6	Din 30.—

Ce je število stanovanjskih delov večje kot 5, se plačuje za vsak nadaljnji stanovanjski del Din 20.— več.

§ 58.
Za stanovanjske dele se smatrajo samo osebe in čimnate, v katerih ljudje stanujejo ali ki so določene za stanovanje, ne glede na to, v katere svrhe se uporabljajo.

§ 59.
Ta davek obremenja hišno posestvo. Plačuje ga oni, ki uporabljajo zgradbo kot svojo (posestnik, imetnik), če pa gre za stalni užitek, uživalec.

§ 60.
Osebe iz § 59. te uredbe morajo prijaviti ustno ali pisмено pristojnemu občinskemu uradu vse objekte, zavezane temu davku, najdalje do dne 31. avgusta 1930.

Vsako izpremembo, nastalo po tem času, je javiti pristojnemu občinskemu uradu do dne 31. avgusta vsakega leta.

§ 61.
Na osnovi prijave izračuna občinski urad banovinsko davščino ter jo priobči stranki proti podpisu na prijavi.

Občinski uradi pošljejo prijave, ki jih morajo overiti, do konca meseca oktobra kraljevski banski upravi zaradi evidence in cenzure.

§ 62.
Davščina se mora plačati v celoti najkasneje do konca meseca septembra vsakega leta.

§ 63.
Glede zastaranja pravice do odmere, revizije, odnosno izterjave, veljajo predpisi § 51. te uredbe.

XI.

1% na banovinsko takso od prenosa nepremičnin.

§ 64.
Od vsakega prenosa nepremičnin v območju dravske banovine se pobira 1% na banovinsko takso.

§ 65.
To takso pobirajo oblastva in uradi, ki pobirajo državno takso od prenosa nepremičnin.

Davčne uprave jo odvajajo mesečno banovinski blagajni, vsi ostali uradi in vsa ostala oblastva pa sproti.

§ 66.
Za odmero osnovno banovinski taksi služi ona vrednost nepremičnin, ki služi za odmero državne takse.

Vobče veljajo za to takso zmiselno predpisi, ki veljajo za odmero in pobiranje državne takse od prenosa nepremičnin.

XII.

Banovinska davščina na lovišča, ribolove in takso na lovske karte.

§ 67.
Zakupniki občinskih lovišč in osredkov (enkav) plačujejo banovinsko davščino v letnem znesku Din 0,40 od vsakega polnega hektara lovišča.

Lastniki samosvojih lovov plačujejo banovinsko davščino v letnem znesku Din 0,50 od vsakega polnega hektara lovišča. Če pa se odda samosvoj lov v zakup skupno z občinskimi, velja določilo prvega odstavka.

§ 68.
Če zakup lova prestane ali če se prične med letom, se odmeri zakupniku sorazmerni del letne davščine.

§ 69.
To davščino odmerja kraljevska banska uprava, pobirajo pa jo in odvajajo sproti banovinski blagajni sreska načelnika, odnosno občine hkrati, ko pobirajo zakupnino.

Lastniki samosvojih lovov plačujejo to davščino najdalje do dne 31. maja vsakega leta naravnost banovinski blagajni.

§ 70.
Za plačilo davščine pri občinskih loviščih jamčijo zakupniki, odnosno sozakupniki, solidarno. Za plačilo jamči tudi kvečja. Če pobira zakupnino občina, jamči za plačilo tudi občina.

§ 71.
Lastniki ribarskih (samosvojih in zakupnih) okrajev, ki so oddani v zakup, plačujejo davščino v znesku 25% ne letne zakupnine.

Ce se pojavijo zoper napovedano zakupnino osnovani pomisleki, jo določi kraljevska banska uprava, ko je zaslila pristojno strokovno ustanovo za pospeševanje ribarstva.

§ 72.
Lastniki onih samosvojih ribarskih okrajev, ki niso oddani v zakup, plačujejo 25% onega zneska, ki bi se po vsej priliki dosegel, ko bi se ravno s samosvojim okrajem kot z zakupnim okrajem.

Kraljevska banska uprava določa zakupnino po razmerju zakupnine, ki pride na podobne vode v bližnjih zakupnih okrajih, in sicer po načinu, določenem v § 71.

§ 73.
Davščina iz §§ 71. in 72. te uredbe se mora plačati banovinski blagajni od samosvojih okrajev najkasneje do dne 31. maja vsakega leta, od zakupnih pa ob dopolnosti zakupnine. Izpremembe zakupnine se vpoštevajo.

§ 74.
Davščina iz naslova ribarstva (§§ 71., 72., 73.) se steka do 25% v ribarski fond pri kraljevski banski upravi. Ban sme ta odstotek tudi zvišati.

§ 75.
Od vsake lovske karte, izvezni karte, izdane državnim šumarskim nameščencem, se plačuje v gotovini banovinska taksa v letnem znesku Din 200.—. Člani Slovenskega lovskega društva in člani ostalih lovskih organizacij, vključenih v Srednjo upravno zvezo lovskega društva kraljevine Jugoslavije, uživajo 80 Din popusta, če se izkažejo z društveno izkaznico za določeno leto.

To takso pobirajo pristojna občinska oblastva prve stopnje, ki izdajajo lovske karte. Dekler banovinska taksa ni plačana, se lovska karta ne sme izdati.

Od vsake prodane lovske karte gre Din 10.— kot prispevek v banovinski lovski sklad. Finančni oddelek kraljevske banske uprave predloži ta prispevek mesečno.

§ 76.
Kdor je bil v posesti lovske karte pred dnem 1. aprila 1930., mora doplačati do dne 31. maja 1930 tri četrtine banovinske takse na lovske karte.

Lovišča, ki so bila združena ali drugače oddana v zakup ali ki jim je bila zakupna doba podaljšana pred dnem 1. januarja 1929., so te davščine oproščene.

XIII.

Obč. določila.

§ 77.
Vsa dejanja in vse opazitve, najsi jih izvrši kdorkoli, ki merijo posredno ali neposredno na to, da bi se banovinske davščine, takse in določila prikrivala ali da bi se predmeti, zavezani banovinskim davščinam, odtegnili plačilu davščine, se kaznujejo z enajstimi dvakratnim zneskom davščine, ki se je prikrivala, odnosno ki naj bi se prikrivala, ali pa z zaporom do 30 dni. Desetna kazen ne sme presegati 5000 Din. Poleg kazni se naloga krivca, odnosno zavezancu, plačilo redne davščine.

Vsa ostala dejanja in vse ostale opazitve, osobito prekršitve kontrolnih določil in prijavne dolžnosti, se kaznujejo v denarju do Din 1000.—. Kazni se stekajo v banovinsko blagajno.

Kazni izterjajo občinska oblastva prve stopnje po postopku, veljavnem za ta oblastva. Zoper razsodbe teh oblastev je dopustna pritožba na kraljevsko banko upravo v 15 dneh po vročitvi razsodbe.

§ 78.
Kjer se zahteva za odmero davščine posebnost prijava, pa je stranka neče podati, se odmeri davščina na podlagi uradnih pripomočkov z 10%nim pribitkom. V tem primeru pritožba zoper odmero ni dopustna.

§ 79.
Zoper odmero banovinskih davščin je dopustna pritožba na kraljevsko banko upravo v 15 dneh od dne, ko je bila odmera davčnemu zavezancu ustno ali pisмено priobčena.

Ce je odmerila davščino kraljevska banska uprava, je pritožba po administrativni poti nedopustna.

§ 80.
Banovinske davščine, ki se ne plačujejo pravčasno, se izterjujejo z zamudnimi obrestmi po predpisih veljavnih za državne davščine.

§ 81.
Stroški za pobiranje banovinskih davščin, kolikor ne bi zadoščala sredstva, določena v proračunu, se smejo kriti tudi iz dohodkov teh davščin.

Ban se pooblašča, podeljevati iz dohodkov davščin nagrade organom, ki so pokazali ob njih pobiranju posebne uspehe.

§ 82.
Ban se pooblašča, predpisati podrobna navodila za pobiranje banovinskih davščin, taksi in določi.

§ 83.
Ban se pooblašča, uvesti zaradi ustanovitve cestnega fonda določila na državno trošarino na bencin, potrošen v dravski banovini. Ta določila ne sme znašati več kot Din 100.— na 100 kg benzina.

§ 84.
Ban se pooblašča, najeti za kritje izrednih izdatkov investicijsko posojilo do Din 60.000.000.

§ 85.
Ta uredba stopi v veljavo z dnem, ko se razglaša v Uradnem listu kraljevske banske uprave dravske banovine.

Davščine po tej uredbi se prične pobirati z dnem 1. aprila 1930., kolikor ne odredi ban za posamezne vrste davščin drugače.

Dne 1. aprila 1930. prenehanje veljati vse urede in vsi pravilniki bivše ljubljanske in mariborske oblastne samouprave, ki so urejali samoupravne davščine.

Poverjenikom in članom „Vodnikove družbe“

Vodnikova družba v Ljubljani bo izdala za leto 1930., t. j. v petem letu svojega obstoja, sledeče štiri, nadvse zanimive, zabavne in poučne knjige in sicer:

1. **Vodnikovo prafko**, ki bo ohranila sedamsto oblik, prinesla pa bo vsega potrebnega, poučnega, koristnega in zabavnega v sliki in besedi. Lahko rečemo, da je Vodnikova prafka nekaj znak slovenske narodne hiše. Ona je živa priča kulture in pomena, da smo del Vodnikove kulturne družine.

2. **Bevkova povest »Gospodična Irma«**. Naš priljubljeni pisatelj, ki je znan našim čitateljem iz mnogih del zadnjih let, nam slika v tej povesti življenje malega mesta in mladih ljudi, borečih se za dekleta, ki se bori za kruh kakor tisoč enakih, pošane blaginjskega, rešuje svojo srečo, a postane žrtev razmer. To je živ kos resniškega življenja okoli nas, podan s toplim čustvom in z globokim pogledom v sodobno življenje.

3. **Dr. Pavel Breznik: V deželi nebotičnikov**. Pisatelj je sam potoval po Ameriki, bil je med našimi naselenci in podaja žive slike iz ameriškega življenja. Knjiga bo bogato ilustrirana.

4. **Im. F. Lupja: V džungli belega slona**. Pisatelj je preživel dolgo vrsto let v Siamu, bil je tam med svetovno vojno in je prepoznal vse te zanimive pokrajine. To bo knjiga za odrasle in mlade, polna je vseh nenavadnih dogodkov; lovi na divje zveri, popisi džungle, doživljati med Siamci, zanimivi prirodični pojavi itd., vse se vrši pred nami v pestrih slikah kakor v filmu. Naravno je, da bo tudi ta knjiga ilustrirana, ker je pisatelj sam prinesel s seboj mnogo fotografij. Slike bodo v bakrotisku, kar bo dalo obema knjigama še posebno vrednost.

Če poverjeniki in člani Velikonočni pirihi so tu! Vsak se veselji pribov in pisanje. Dajmo tui svojim prijateljem in znancom. Ne pozabimo ob teh praznikih podariti tudi našim Vodnikovi družbi mal dar 20 Din za letošnji tako lep književni dar kot velikonočni piru.

Vsak stari član Vodnikove družbe naj podpira poverjenika v svojem okolišju pri njegovem delu za prosveto in kulturo našega naroda s tem, da mu pridobi v teh dneh vstajanja in pomladnega življenja vsaj enega novega člana. Člani, pridobivajte med našimi znanci in prijatelji nove članke Vodnikovi družbi. Letošnji književni dar naj Vam bo v spodbudo! Na ta način omogočite, da bo Vodnikova družba letos lahko izdala še peto knjigo!

Torej ob velikonočnih praznikih na delo za Vodnikovo družbo!

Vsem gg. poverjenikom, vsem starim in novim članom želi Vodnikova družba veselo alelujo!

SENZACIJA!

NOVOST!

SENZACIJA!

LUCIANO ALBERTINI
V JUGOSLAVIJI, V DUBROVNIKU PRAVKAR DOVRŠE-NEM FILMU

PRIDE ZA VELIKO NOČ
s svojim najnovejšim
LOV ZA MILIJONI

Ljubljana dobi moderen aerodrom

Predsednik Aerokluba odstopil — Obširen program za letošnje sezono — Novo letalo dobi ime »Bistra ptica«

Ljubljana, 18. aprila.
V četrtak zvečer je imel ljubljanski Aeroklub važno in zanimivo sejo, na kateri je razpravljalo o prečih zadevah, tičočih se klubovega delovanja v sezoni 1930, zgraditve modernega aerodroma v Ljubljani, dograditve novega sportnega letala, kritja klubovih dolgov in načina, kako priti do novih finančnih virov. Zanimivo zborovanje je vodil podpredsednik g. Rado Hribar namesto odsotnega predsednika dr. Lajovica, ki je 12. t. m. pisмено sporočil odboru, da je radi prezaposlenosti prisiljen odločiti predsedniško mesto. Predsednikov sklep je bil soglasno vzet na znanje in na predlog podpredsednika g. Hribarja je odbor sklenil poslati g. dr. Lajovicu pisмено zahvalo za njegovo poštvalno delovanje v Aeroklubu. G. Hribar je na kratko očrtal klubove smernice za bodočo sezono. Na predlog tajnika dr. Rapeta je bil izvoljen namesto dr. Lajovica za predsednika Aerokluba g. Rado Hribar. Novi predsednik se je za izvolitev iskreno zahvalil, poudarjajoč, da bo storil vse, kar je v njegovih močeh, da bo delovanje Aerokluba uspešno in da bo zanimanje za civilno letalstvo pri nas čim večje.

Sledilo je poročilo kapitana Noča, ki je sestavil obširen program glede meteorološke postaje in službe v Ljubljani, kadar bo dograjen novi aerodrom. Po njegovem mnenju — bil je več let v Pulju, kjer je imel priročno proučevati meteorološke pojave — bi kazalo organizirati stalno meteorološko službo v Sloveniji. Zato bo treba stopiti v stik z radiopostajami, ki oddajajo vremenska poročila (Pariz, Naum) itd. Vremenska poročila bi lahko sprejemala tudi postaja v Domžalah, s katero bi morali stopiti v stik. Potrebno bi bilo napraviti vremenske opazovalnice na Smarni gori in na Krimu ter namestiti tam nekoga, ki bi lahko telefonično poročal o vremenu. Mnogo lahko nudi tudi meteorološka postaja ljubljanske univerze. Podat-

ki iz raznih krajev Evrope se registrirajo na vremenskih kartah. Treba bo dati tiskati vremenske formularje. Pilote bo treba tudi izobraževati v vremenslovju.

O vseh teh in še drugih zadevah bo Aeroklub še obširneje razpravljati. Po poročilu kapitana Noča se je razvila obširna debata glede raznih načrtov, investicij in popravil. Iz poročil je bilo razvidno, da se že resno dela za zgraditev modernega aerodroma v Ljubljani. Zdi se, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno.

Tajnik dr. Rape je poročal, da so dose-danji hangarji v Šiški nujno potrebni popravila, večkrat je bilo že vlomljeno. Hangarje bo treba temeljito ali pa vsaj provizorno popraviti, če ne se lahko pripeti, da ne bodo niti letala varna pred tatovi. Odobriti in najti bo treba tudi primeren kredit za poletivilnih letal Jugoslavije, ki se bo vršil 28. in 29. junija. Polet bo manifestacija jugoslov. civilne avijacije in razumljivo je, da mora biti Ljubljana na tej prireditvi zastopana. Ljubljana bo na poletu sodelovala s svojim novim letalom tipa Bloudek XV.

Letalo, ki dobi ime »Bistra ptica«, bo najbrž v treh tednih dograjeno in krščeno, sredi maja bo pa že krožilo v zraku. Nastale pa so precejšnje finančne težkoče, ki jih bo treba premostiti. Aeroklub je v občutni finančni krizi in bati se je, da započeta dela ne bo mogel nadaljevati, če mu javnost ne bo v izdatni meri priskočila na pomoč. Treba bo storiti vse, da pride Aeroklub do novih finančnih virov.

O tem se je razvila precej obširna debata, toda do konkretnih predlogov ali sklepov ni prišlo. Sklenjeno je bilo samo ustanoviti poseben odtsek za razpisiljanje in prodajo razglednic, ki jih je bil založil Aeroklub, tričlanskemu odtoku je bilo pa naročeno nabirati prispevke odnosno agitirati moralno in gmotno za Aeroklub.

Po tri ure trajajoči debati je novi predsednik zborovanje zaključil.

Če bi bila opereta manj vredna

Opereta mora biti v operi to, kar je veseloigra v drami — Z odra je treba dati svoja najintimnejša čustva

Ljubljana, 18. aprila.
Kako sodi o opereti, o svojem sodelovanju v njej, kakšna je razlika med dramo in opereto, studij dramekih in operetnih vlog ter kako se počuti v opereti, pripoveduje g. Lojze Drenovec:

Kako sodim o opereti in o svojem sodelovanju v opereti?

— Kakor so drama, opera, halet samobitna umetnost, tako je tudi opereta, katere sestavni deli so baš trije gori navedeni elementi — tudi popolnoma svojevrsna umetnost.

Skladatelji Offenbach, Neubal, Lehar, Kalman itd. so vsak v svoji dobi iskali in našli izraza svojemu umetniškemu hotenju baš v opereti, da ne govorim posebej še o Joh. Straussu.

Toda ne gre za to, da bi morda na tem mestu poskušal pred komurkoli braniti te panoge gledališke umetnosti, temveč bolj zato, da podam svoje subjektivno mnenje o stvari, katere skromne izvajalec sem sam. Imen in uvodnega stavka sem se poslužil v želji, da bi utegnil vendarle katerega pravnega nezadovoljstva spraviti k razmišljanju.

Da je opereta umetnost, mi potrjujejo dejstva, da sodelujejo drugod v operetah prominentni dramski igralci in prvaki velikih opernih odrov. Če bi bila opereta manj vredna, potem ne bi srečavali na operetnih deskah: Aslana, Trešlerja, Tauerja, Bohnerja, Jerize, Schwarze, Käthe Dorach itd. In drugi niso po mojem mnenju preložili svojega umetniškega udejstvovanja zgolj iz gmotnih dobrih, temveč zato, ker so našli v opereti možnost mnogotranejšega umetniškega izraza.

Kakšna je po mojem mnenju razlika med dramo in opereto?

— Mislim, da bi bilo vprašanje pravilnejše, kakšna je razlika med dramo in veseloigro, oz. komedijo in opero ali opereto. Zdi se mi, da mora biti opereta v operi to, kar je veseloigra v drami. Gledališče je hram, kjer se zbirajo ljudje vseh slojev, več ali manj izobraženi, s zelo različnimi čustvi. Eni pridejo v gledališče utrjeni in si hočejo v lažji igri in glasbi umiriti živce, odpoditi se od dnevnega napornega dela, drugič iščejo novih odkritij, poglavitve svojih čustev, svojega jaza itd. Ne sme se prezreti nikogar — kajti sveta je vsaka utrjenost po delu, torej tudi radost utrjenega, ki ne more ali noče seči višje, oz. globlje — niti onega, ki z notranjim veseljem posravlja in doživlja nova razodetja. Gledališče mora biti za oba faktorja, lažji komadi morajo pa biti izbrani

in odigrani tako, da tvorijo obenem most, preko katerega more vsak iz navne sfere k višjim duhovnim vrednotam.

— Moje mnenje o studiju dramskih in operetnih vlog?

— Gledališče je svetilo. Delo na odru mi je sveto. Vsake poverjene mi naloge, bodisi v dramskem ali opernem gledališču, sem se lotil z vso resnostjo in veseljem. Naše občinstvo, pa naj bo to — dovolite izrazu ki ga toli in tolikokrat čitam — »podpoprečno«, »poprečno« ali »nadpoprečno«, zahteva pravih čustev. Z odra je treba dati sebe, svoja najintimnejša čustva — publiki, ki večer za večerom s sto in sto očmi pretehta vsako gesto, vsako besedo itd. Oder zahteva bitij, ki žive, občutijo, ne pa avtomatičnih lutk. V komadih lažjega značaja ni potrebno sicer toliko razgledljanja, zato pa stavi ravno opereta na sodelujoče veliko večji fizični napor. Studij operetne vloge je razširjen poleg igranja in govora tudi na ples in petje. Vse to zlit v enoto, zadovoljiti z vsem vse ter imeti malo sreče, se pravi posegovati legitimacijo, ki »nosi« dolarje, najmanj pa marke.

— Kako se počutite v opereti?

— Pred leti sem bil večkrat v družbi starejšega učenega in pametnega gospoda, ki mi je dal tale nasvet: Ako kdo vpraša, kako se počutite, odgovorite vedno: dobro. Zakaj, ako je vaš prijatelj, se bo veselil, ako sovražnik, jezil — pustite ga naj — počil! Torej gosp. urednik: dobro.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 18. aprila 1930, katoličani: Vel. petek, pravoslavni: 5. aprila, Teofil.

DANASNJE PRIREDITVE

Drama: INRI.

Kinematografi vsi zaprti.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Vesela Ufina filmska opereta
Pojeta in govorita
v nemškem jeziku

Fride! Senzacija!
Krasne arije! Smeh! Zabava!

LILIAN HARVEY in WILLY FRITSCH

Valček ljubezni
(Der Liebeswalzer)

Elitni Kino Matica

Dnevne vesti

Iz veterinarske službe. Imenovani so za viš. veterinarske pristave dosedanjih veterinarji Maksim Stribar pri okrajnem glavarstvu v Kočevju, Leopold Varl pri okrajnem glavarstvu v Krškem, Franjo Goljar pri okrajnem glavarstvu v Kranju s sedežem v Škofji Loki, Franjo Primic pri okrajnem glavarstvu v Logatcu, dr. Franjo Jerina pri okrajnem glavarstvu v Laškem, Pavle Kolenc pri okrajnem glavarstvu v Dravogradu, Anton Uršič pri okrajnem glavarstvu v Konjicah, Franjo Samec pri okrajnem glavarstvu v Gornjem Gradu, Josip Samec pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti, Filip Pahor pri obmojnem veterinarski stanici v Boh. Bistrici, Josip Serbec pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti, Vekoslav Štibil pri okrajnem glavarstvu v Prelogu, Albrecht Sorger pri okrajnem glavarstvu pri Sv. Ivanu Zelini, Ivo Lukačič pri okrajnem glavarstvu v Klanjcu, Rafael Ipavec pri okrajnem glavarstvu v Črnomlju, Ladislav Fidermuc pri okrajnem glavarstvu v Otočcu, Adolf Mundorfer pri okrajnem glavarstvu v Delnicah, Filip Kulterer pri okrajnem glavarstvu v Novem, Milan Rajšp pri okrajnem glavarstvu v Kastvu, Ivan Banovec pri okrajnem glavarstvu v Aleksandrovi, Martin Mencinger pri okrajnem glavarstvu v Valpovu, Ivan Venko pri okrajnem glavarstvu v Višegradu, Ivan Kobenter pri okrajnem glavarstvu v Podgorici, Slavko Tkalcic pri okrajnem glavarstvu v Irigu, dr. Vladimir Arko, mestni veterinar v Petrovaradinu in Sremskih Karlovcih in Josip Bertoncelj pri okrajnem glavarstvu v Uroševcu; za veterinarske pristave so pa imenovani veterinarji Josip Drole v Višnji gori, Franjo Čuden v Sjenici, Josip Judnič v Stocu, Ivo Svetec v Veliki Kikindi, Josip Slanc v Novi Kanjiži, Josip Kucelj v Arangeljovcu, Ivan Kapus v Beogradu, dr. Josip Jožić v Kragujevcu in Slavko Šepić v Petrovcu.

— **Opozorilo našim gospodarskim krogom.** Po banovinah kroži osnutek novega obrnkega zakona, ki je bil sestavljen v pristojnih ministrstvih in poslan na vpogled gospodarskim ustanovam, da se izrazijo o njem. Opozarjamo naše gospodarske kroge, zlasti pa obrtništvu, naj se v lastnem interesu zanima za ta osnutek.

— **Iz našega državljanstva je izstopil mižar v Münchenu** Anton Kocmut, rodom iz Tezna pri Mariboru.

— **Zakon o državni trošarini.** Službene Novine št. 87 z dne 16. t. m. objavljajo zakon o državni trošarini.

— **OUZD v marcu.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je sestavil statistiko, iz katere je razvidno, da je bilo v marcu zavarovanih 92.489 delavcev in namestencev, od teh 60.812 moških in 31.677 žensk. Bolnikov je bilo 2415, od teh 1399 moških in 1116 žensk. Celokupna dnevna zavarovana međa je znašala 2.368.985,20 Din, povprečna dnevna zavarovana međa pa pri moških 28,62, pri ženskih 20,31 Din.

— **Prijateljem pokol. dr. Brunčka.** Poziv, ki sem ga pred meseci naslovil na prijatelje pokojnega sreskega poglavarja dr. Brunčka naj darujejo za njegov grobnik spomenik je imel ta uspeh, da se je nabralo dosedaj 1600 Din. Ta znesek pa je nekoliko premanjšan za primeren spomenik. Zato se še enkrat obračam do številnih prijateljev, znancev in stanovskih tovarišev pokojnega s prošnjo, naj prispevajo v označen namen. Osebito velja to za njegova nekdanja službena mesta, ki se še niso oddala. Prispevalim, da sem si za to akcijo izposloval pristanek pokojnikove gospe vdo ve Prispevke prošim na Obrtno banko, podružnico Lutomer, ali na podpisane. Jan Baukari, Lutomer.

— **40 mučenikov in vreme.** Ljubljancem g. Anton Doktorič se zanima vsako leto za vreme v zvezi s 40 mučeniki, o kojih pravi naše ljudstvo, da imajo na vreme velik vpliv. Ljudje pravijo, da je vreme 40 dni tako, kakršno je na dan 40 mučenikov. Letos se pa to ni obneslo, kajti leto je bilo samo 13 in pol dne. 26 in pol dne pa slabo vreme. 11. marca smo imeli dež in sneg. 30. marca je bilo do 5. popoldne lepo, potem se je pa pooblačilo in dobili smo dež s točo. 1. aprila je bil ves dan zelo lepo vreme, samo ob 5. popoldne je nekoliko deževalo.

— **Kmetijska šola na Grmu** ima še nekaj mest v pripravljanih tečajih neoddanih. Da se zamorejo oddati tudi ta, je odložila rok za vlaganje prošnje do 5. maja in pričete tečaje na sredo maja. O tem se obveščajo prosilci, ki so prošnje že vložili in oni kmetje - gosposodari, ki žele svoje sinove poslati v kmetijsko šolo, pa prošnje doslej niso vložili. Šolanje v tečaju je brezplačno.

— **Za popravce v Zahali** so darovali: Mestna hranilnica ljubljanska 100.000 Din, Učiteljska tiskarna 800 Din, tiskarna Fritsch 100 Din, z. Sehnac 100 Din, neimenovan 100 Din, Janko Purman 20 Din, Zora Lokar 20 Din, Strelsko društvo 100 Din, Evžen Loviša 1000 Din, Rude in Kovine 1000

Din, neimenovan 30 Din, Oton Zupančič 100 Din, ga. Čudnova paket obleke.

— **Šmuntarski klub »Ljubljana«** naznanja, da je koda v Planici oekrbavana do 23. t. m. Odbor.

— **Vreme.** Vremenska napoved nam obeta še vedno oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 18, Sarajevu in Skoplju 17, v Zagrebu in Splitu 13, v Ljubljani 12,2, v Mariboru 11,6 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751 mm, temperatura je znašala 5,6.

— **Huda elementarna nesreča.** V sredo je nad Bosanskim Bredom divjala huda nevihta, med katero je treskalo in grmelo kakor na sodni dan. Na polju je nevihta pri oranju zalotila kmeto Rada in Mladena Kostadinovića. Mladen je držal plug, Rado pa je pogajal vpreženi kobil. Nenadoma je strahovito tresčilo. Strela je ubila Rado in obe kobil, dočim se Mladenu ni nič zgodilo.

— **Zrtev vrtiklaja.** V nedeljo se je v Starem Beču na vrtiklaju težko ponesrečil trgovski pomočnik Andrej Wiebeck. Padel je z vrtiklaja in zadobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v zemunsko bolnico, kjer se je sprva njegovo stanje izboljšalo, pozneje pa zopet poslabšalo. V torek so ga na njegovo lastno željo zopet prepeljali v Stari Beč, kjer je hotel doma umreti. Drugi dan je nesrečni mladenič poškodbam podlegel.

— **Upravitelju pančevske ubožnice** znana kazen. Poročali smo nedavno, da je bil pred okrožnim sodiščem v Pančevu obsojen upravitelj tamošnje ubožnice Labud Radulović, ki je v nekaj letih ponorel zavodu ogromen znesek, na 13 let težke ječe. Te dni se je vršila razprava pred vzklidnim sodiščem. Kazen mu je bila torej znaniha na šest let.

— **Senzacionalen samomor v Oslijeku.** V sredo je v Oslijeku vzbudil precejšnje pozornost samomor 42letnega, po vsem mestu znanega in uglednega trgovca Arturja Spingarna, lastnika agenture, ki je prodajala novozumljene aparate. Kupčija pa ni šla in Spingarnu je začel v plačilne težkoče. To ga je precej potrlilo. V sredo dopoldne se je poslovlil od žene in otrok, toda opoldne ga ni bilo domov. Žena je bila v skrbeh in ker ga tudi pri bratu ni našla, je slutila nesrečo. Vrnila se je domov in preiskala vso hišo. V kleti je našla moža obešenega. Njegov oče se je pred dvema letoma tudi obesil. Mož je bil zelo bogat, pa je imel fikšno idejo, da bo od lakote umrl.

— **Zločin saradi dekleta.** V noči od nedelje na ponedeljek je srečal v Somboru domov se vračajoči trgovski pomočnik Lazar Lalošević v Grabljanski ulici vojaka Bora Čičavčaka, ki se je pogovarjal z nekim dekletom. Lazar je začel vojaka nadlegovati — baje je bilo dekle njegova prajšnja ljubica — in kmalu je nastal pretep, med katerim je vojak potegnil samokres in dvakrat ustrelil na Laloševića. Ena krogla je izživala zadela v glavo. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Vojaka so aretirali, zagovarja se pa, da je ravnal v silobranu. — Istega dne je postal žrtev zavratnega napada v Somboru tudi mehanik Aleksander Hadnajer. Okoli 20. se je izprehajal z dvema dekletoma po Jakovljevi ulici, ko ga je nenadoma delavec Štefan Simić poklical k sebi. Nič hudega sluteč je šel Hadnajer proti Simiću, ta ga je pa z nožem sunil v trebuh ter pobegnil. Težko ranjenega Hadnajera so prepeljali v bolnico. Napadalec še niso izsledili.

— **Za veličonočna voščila** uporabljajte razglednice Jugoslav. Matice, ki so povsod naprodaj po 1 Din. 277n

Iz Ljubljane

— **Iz Oporočila.** Mestni magistrat razglašuje: Pred frančiškansko cerkvijo so na obeh straneh zasajene cvetice in trava. Ljudje krmitijo golobe in s tem onesnažujejo dotični prostor, ki služi za okras mesta, a ne za krmiljenje golobov. Zato opozarja mestni magistrat, da je krmiljenje golobov na obeh obojih straneh poleg stopnišča v frančiškansko cerkev strogo zabranjeno. Prepovedano je tudi metanje odpadkov (krompirjevih olupkov itd.) na ta prostor. Kdor se za to opovori ne bi zmenil, bo kaznovan.

— **Iz Pomanjkljiva razsvetljiva.** Pot za Košerjevskim zidom proti Bellevue ali pa zvečer nazaj, ni nič kaj simpatična in to zato ne, ker vodi tik gorda in pa, ker je premalo razsvetljena. To je čudno, da se pri nas razsvetljava ob periferiji tako rada zanemarja, čeprav se toliko piše in govori, koliko se je elektrarna s stroji in motorji i. dr. razvila! Radi javne varnosti bi se morala razsvetljava tega pota na vsak način podvojiti. Ista miselja je pa tudi na Opekarski cesti, pri novih mestnih »vilah« za artil. vojašnico in na Dunajski cesti proti Beogradu tudi. Torej več luči!

— **Iz Vojaki - analfabeti.** Za te se bo, kakor čujemo, tudi letos vršil v Ljubljani analfabetični tečaj. Vojake poučujejo navadno 2 ali 3 tukajšnji ljudskošolski učitelji v pisanju, čitanju in računanju, proti primernemu honoriranju. Pouk je trajal do zdaj navadno 3-4 mesece. Ob koncu tečaja se ima vršiti pod nadzorstvom vojaškega zastopnika in mestnega šolskega nadzornika izpit iz navedenih predmetov.

— **Iz Vodstvo po Magolčevih razstavi.** Na veliko nedeljo in ponedeljek vsakokrat ob 11. dopoldne bo vodstvo po umetni. razstavi Srečka Magolčiča v Jakopičevem paviljonu. Obisk razstave je zadnje dni, menda zaradi neugodnega vremena, nekoliko popustil. Prodalo pa se je v zvezi temu do 16. t. m. 32 slik. »Blede in »Pogled na Kranj« je kupil »Okrožni urad za zavarovanje delavcev« za »Terma Laško«, »Pogled z Barja na Ljubljano« mestni župan dr. Dinko Puc za mestno občino ljubljansko. »Ob laščici« pa »Zveza faktorjev za Slovenijo«. Vseh ostalih 28 slik so pokupili zasebniki. Ta za ljubljanske razmere nenavaden uspeh razstave je dokaz, da Magolčeve slike obiskovalcem tako ugajajo, da jih ne samo občudujejo, temveč tudi kupujejo. Zadnje dni je razstavi priključeval več slik, ki v »Seznamcu« niso navedene.

— **Iz Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne Ljubljana-Moste** vljudno vabi vse člane na celodnevni izlet, ki ga priredi na velikonočni ponedeljek 21. t. m. v Pekel pri Borovnici. Zbirališče ob pol 6. pred glavni kolodvorom. Posebna vabila se ne bodo razpisovala.

— **Iz »Bremen«, najhitrejši in največji prekoceanski brzoparnik sveta.** Opozarjamo ponovno cenjeno občinstvo na premiero tega filma na Veliko noč v nedeljo in ponedeljek, vsakokrat ob 11. dopoldne v kinu Ideal. Tako zanimivega filma že dolgo nismo gledali v Ljubljani: saj nam popisuje v krasnih slikah ves ogromni pregled gradbenega dela takega parnika na znamenitem ozorju, nato v njegovi razkošni notranjosti. Nato vidimo splov v morje — pregled vseh notranjščin od vrha do tal. Zanimivost filma se stopnjuje čim dalje in doseže svoj višek v prvi vožnji preko Océana v Ameriko, kjer spremljamo v filmu vse pazažirje, da se prepričamo o njih ugodnem življenju med vso vožnjo. Skratka: edini film te vrste — pravkar dogotavljen po berlinski Ufi — izredno zanimiv in poučen — delo, katero si mora naša publika prav gotovo ogledati.

VELIKA NOČ JE TU!

Oglejte si bogato zalogo razne emailirane modre, ružave, sive in aluminijaste posode pri tvrdki z železino

STANKO FLORJANCIC
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

— **Iz Pevski zbor Čitalnice v Spodnji Šiški** pričinja s študijem novih sprevov in vabi bivše starejše pevce Čitalnice, da pristopijo k novemu zboru. Vaje so vsak petek ob 20. ure v Čitalnici.

— **Iz Nevaren eksperiment.** Včeraj popoldne so v bolnico prepeljali težko poškodovanega Marijana Počivavška iz Zgornje Siske, sina vpokojenega železničarja. Fant je napravil doma izredno nevaren eksperiment, katerega posledice bo čutil vse življenje. Nalil si je bencina v usta in se približal ognju. Bencin se mu je vnel in nesrečni fant je zadobil strašnovite opekline v ustih in po obrazu. Na pomoč je bila pozvana rešilna postaja.

— **Iz Počasnoje spominja blagopokojnega g. majorja M. Colarića** daruje za Colaričev fond Zveza slovenskih vojakov Ljubljana-Moste 1000 Din. Posnemajte!

— **Iz TK Skala.** Letošnji redni občni zbor se bo vršil v četrtek dne 24. t. m. ob 20. v damski sobi kavarnе Emona. — Odbor.

— **Iz Sokol I. poziva svoje članstvo,** ki se hoče udeležiti I. jugoslovenskega vesakolskega zleta v Beogradu, da svojo udeležbo prijavijo v društveni pisarni na Taboru, Vrhovčeva ulica, dnevno od 18. do 20. ure in to najkasneje do 28. t. m. Zdravo!

— **Iz Pomotoma pil strup.** Včeraj so morali v bolnico prepeljati posestnika Jožeta Suhadolnika iz Rožne doline, ki je pomotoma pil strup namesto druge tekočine. Njegovo stanje ni nevarno.

— **Iz Dve nesreči.** Čevljarški pomočnik Andrej Marencič je na Viču padel in si zlomil levo roko. — Pri telovadbi si je zlomil levo roko dijak Drago Perkovič.

— **Smrtina kosa.** Včeraj opoldne je umrla v Ljubljani splošno znana in priljubljena trgovka in hišna posestnica g. Ana Gerber. Pogreb bo jutri ob 16. s Kongresnega trga št. 4. — V Zagorju je umrl včeraj po kratki bolezni vpokojeni kapetan I. razreda g. Anton Salva d. r. Njegove zemske ostanke prepeljajo v Maribor, kjer bo pogreb jutri ob 15.30. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam iskreno sožale!

— **Brameno stanje žrtve divjaškega napada v Juvancu.** Kakor že obširno poročamo današnje »Jutro«, je bil v Juvancu izvršen včeraj divjaški zločin. Janez Slapničar iz Laz je streljal na kmetinika Martina Godca, s katerim je že dolgo živel v sovraštvi, nato pa je večkrat streljal tudi v Godčev hišo. Godca je zadela v nogo in za precej težko poškodoval dočim te v hiši krogla, ki je prebila leseno steno, zadela četrto Godčevu hčerko v trebuh. Oba poškodovanca so sredi prepeljali v ljubljansko bolnico. Kakor nam poročajo iz bolnice je Godčev stanje namerno dovolj dočim bo nesrečo delalec poškodbi najbrž podlegel. Podvignega zločinca še niso izsledili.

— **Reparacije.**
— Zakaj si tako zamišljen, prijatelj?
— Pravkar sem izračunal, da bi lahko plačal s tem, kar požro neprestane konference, vse reparacije.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

Zakaj ni Francija popustila v Londonu

Pomen kolonij v francoskem narodnem gospodarstvu — Francija šteje s kolonijami 100 milijonov prebivalcev

Ljubljana, 18. aprila.

Pod okriljem Francoskega instituta se je vršilo zanimivo predavanje o francoskih kolonijah, ki sta ga predavatelja gg. Begue in Dupuis podprla s krasnimi originalnimi filmi. Iz njunega predavanja posnemamo nekaj misli o važnosti kolonij v splošnem gospodarstvu Francije.

Bogate francoske kolonije, ki so jih energični in razumni upravniki dvignili na nenavadno visoko stopnjo razvoja, so predmet slabo prikrivanega poželjenja izvestnih držav. Francija jih varuje in brani z izredno čuvstvenostjo. Razlogi za to so moralni, vojaški in trgovski.

Največja moralna sila, ki izvira iz posesti kolonij, je ta, da Francija s kolonijami vred šteje 100 milijonov prebivalcev. Francija ni le v Evropi, nego tudi v Afriki, v Tunisu, Maroku, Senegalu, torej v Evropi, Afriki, Aziji in Ameriki. Mnogo teh kolonij vaha vse državljanske pravice, druge pa bodo sprejete v popolno državljansko zvezo, ko se dovolj asimilirajo s francosko kulturo. Torej Francija v koncertu svetovnih držav predstavlja 100 milijonski narod. Zveza med metropolo in njenimi kolonijalnimi posestmi je tako intimna, da Francija ne more dovoliti, da bi ji amputirali katerokoli kolonijo, ne da bi bila živo prizadeta na svoji moralni osebnosti.

V vojaškem pogledu je svetovna vojna dokazala, da se kolonijalni prebivalci zavajajo svoje skupnosti z metropolo. Kolonijalni vojski so s svojo hrabrostjo dokazali, da se zavajajo, da je ogrožena njihova domovina. Javno je, da Francija zato nikdar ne bo mogla pristati na to, da ukine ali omeji kolonijalne kadre, v katerih je znala vzbuditi tako visoko zavest dolžnosti in prilagoditvi visoke borbene kvalitete kolonijalnih ljudi evropski vojski disciplini in moderni vojaški tehniki.

Razumljivo je, da Francija nikdar ne bo mogla pristati na to, da bi se ji amputiral katerikoli del njenih kolonij, ki tvorijo tako tesno organsko celoto z metropolo. Ta moralni postulat Francija opazuje z dejstvom, da pri kolonizaciji ni samo bila prelita kri njenih vojakov, temveč da je z veliko potrošno nacional-

nih energij in kapitalov kolonije civilizirala, naobrazala in vzgajala kolonijalno ljudstvo, izpolnjevala njihovo materialno življenje, ustvarjala bolnice, pristanišča, ceste in železnice. Zato ima polno pravo, da sedaj uživa sedove svojega dolgotrajnega truda.

Te sadove pa uživa Francija zlasti na področju trgovine in industrije. Tekom časa so se namreč ustvarile med staro domovino in kolonijami najprej površne, nato pa vedno bolj krepke in regularne trgovske vezi, tako da bi bila danes Francija, ako bi ji amputirali kolonije, oropana velikega dela svojega nacionalnega bogastva in bi obenem morala ustaviti velik del svoje industrije. V tem dejstvu tudi tiči razlog tisti vztrajnostni intransigentnosti francoskega stališča na londonski pomorski konferenci.

Številke zgornje ponazorjujejo trgovski pomen francoskih kolonij. L. 1928. je globalno trgovsko gibanje v kolonijah znašalo 15 milijard 111 milijonov frankov ali 3 milijarde 22 milijonov zlatih frankov. V primeri z letom 1913. bi to značilo 100% porast (leta 1913. ena milijarda 500 milijonov zlatih frankov). Tonaža blaga, ki je bila v prometu l. 1928 je znašala 10 milijonov 236.000 ton napram 6.670.000 tonam leta 1913.

Navedena globalna trgovinska številka razpada v 7 milijard 910 milijonov importa in 7 milijard 201 milijonov eksporta. Francija kupuje v severni Afriki cerialije in njihove derivate, fosfate, sadeže, olje, volno, živino, sveže in posušeno sočivje, surove kože, usnje itd. Izvažja pa bombažno tkanino, svilo, rafiniran sladkor, avtomobile, železo in jeklo, obleke, parfume, rijo itd.

Navedeni podatki pričajo, kako živahno in obsežno poslovanje veže Francijo z njenimi kolonijami. To dejstvo opozarja francosko vlado, da se je tako gorečo zavzela za obrambo svojih zunanjih posestev. Kajti le tedaj zamore mirno računati z ekonomskim ravnotežjem, ako bo ves njen ekonomski sistem dovolj zaščiten. To pa se more zgoditi la tedaj, ako ji je zagotovljena primerna sila na morju.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

Iz Laškega

— **Novo društvo Tu** se je 6. t. m. ustanovilo žensko dobrodelno in šolopodporno društvo »Blago srce«, s čimer se je obnovilo (dasi v novi in razširjeni obliki) predvojno »Podporno društvo za revne učence laške slovenske šole«. Avtor poslovnika in pravil odn. idejni ustvaritelj društva je sedanji šolski upravitelj K. Poslovno področje društva »Blago srce« obsega vse tri vselane občine, t. j. Laško, Marjagradec in Sv. Krištof. Že ob rojstvu se je pokazalo, da se obeta istemu najlepši bodočnost, kar ne bo težko doseči, ker predvidevajo statuti za članice zelo široke, bogate in idealne udeleževalne možnosti. Na ustanovnem občnem zboru se je ugotovilo, da šteje društvo 237 članic, med njimi 11 ustanovnic, s čimer se je uvedlo že prvi dan obstoja kot najmočnejše v Laškem. Iz občine Laško jih je pristopilo 154, iz Marjagradca 45 in iz Sv. Krištofa 38. Pri tajnih volitvah, ki jim je osnovala številni propore članstva iz posameznih treh občin, je bil izvoljen nastopni upravni odbor: Stegenšek Josipina, načelnica; Szabo Beatrix, podnačelnica II; Drobnič Antonija, podnačelnica II; Koderman Milena, tajnica; Strekelj Darinka, namestnica tajnice; Kubica Bogomila, blaginjarka; Kocijan Angela, njena namestnica. Odbornice: Benko Ivanka, Drolenik Ida, Golob Gabrijela, Kuntara Amalija, Oselin Marja, Petek Anica, Potočnik Sonja, Ročler Herma. Na-

mestnice odbornice: Bobek Marija, Ješovnik Antonija, Kačič Milka, Maršič Vera, Matko Stefanija, Mayer Pavla, Szabo Margita, Suhel Marija. Računske pregledovalke: Deragan Vera, Dmrovskec Pavla, Zidanšek Julijana. Pripravljalni odbor je tvorilo 7 učiteljk tuk. osnovne šole. Kot predhodna propagandna prireditve je bilo dne 12. jan. beležiti novotelo obdarovanje revnih šolarjev in rev iz občinske ubožnice. S sličnimi in raznimi drugimi dobrodelnimi akcijami misli društvo nastopati vsako leto. Sp. ženstvo iz vse župnije se vabi na pločni pristop.

Iz Celja

— **Se nekaj o Stradivarijevih gosli.** Izvedeli smo, da ima g. Stanislav Fuzina, zasebnik v St. Petru v Savinjski dolini, gosli z napisom na notranji strani instrumenta: »Nicolaus Amatus, fecit ex Cremona anno 1645«. Amatus je bila znamenita rodbina, ki je živel v 16. in 17. stoletju v Cremoni in se izdelovala gosli. Andreas Amatus (1530—1611) je izdeloval s svojimi bratovi Nikolajem višojine in vijole. Njegova sinova Antonius (1555—1638) in Girolamo (1556—1630) sta napravila gosli različnih velikosti. Najbolj cenjene so gosli Nikolaja Amatusa (1596—1684), ki je bil sin Girolama. Nikolaj je bil učitelj Guarneria in Stradivarija. Če so omenjene gosli pristne, moremo g. Fuzini le čestitati kot srečnemu lastniku že skoro 300 let starih gosli.

— **Zdravniki naravni volec na Bregu.** Te dni je strokovnjak dr. Stanko Mioč iz Zagreba preiskal mali studenec za bivo Lebitščevo in sedaj Osvaltiščevo hišo na Bregu pri Celju glede ugotovitve njegove radioaktivnosti. O studencu so ljudje že dolga leta govorili, da je zelo zdravilen in so nosili vodo domov. Strokovnjska preiskava je pokazala, da so bile govorice utemeljene, ker ima voda 4,99 J. M. (Machejev enot) radioaktivnosti. Sedanji lastnik je sklenil studenec eksploatirati. S preureditvijo studenca bo mogoče dvigniti njegovo kapaciteto od današnjih 4 litrov na 8 litrov na minuto.

— **Smrtna kosa.** V Celju je umrla ugledni rodbini sobo in črkoslikarja g. Stojana Holobarda v ulici Za kresijo v nežni mladosti četrta hčerka Majda. Naše iskreno sožale!

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

XVII.

Okrog ene pomoči se je prikazal iz zurreyskega brega motorni čoln, opisal je velik krog proti vzhodu od London Bridge, poglaval se je mimo Billingsgate in plul počasi ob severnem bregu. Čoln z ustavljenim motorjem se je približal zidu towerskega brega. Štirje možje, sedeči v čolnu, so se pričeli za zid in vlekli čoln okrog St. Thomas' s Towrea tako, da so se ustavili skoro nasproti stražarnice obrežne straže. Vodja čudnih nočnih izletnikov je pogledal čez rob brega in opazil, da je na straži stoječi vojak zapustil stražnico, obesil puško na ramo in krenil proti vzhodnemu koncu svoje poti. Dež je bil ponehal, toda ne na dolgo. En mož je skočil iz čolna, prelezal je ograjo, se priplazil previdno do stražarnice in smuknil v njo. Kmalu se je začul topot okovanih čevljev vračajočega se stražarja. Vojak se je ustavil pred stražnico in postavil puško k nogi. Vsem v čolnu se je zdelo, da čakajo že celo večnost. Končno se je začul zamolkel krik, puška je padla na tla in zopet je bilo vse tiho.

Drugi mož je potegnil z dna čolna lahko lestev, naslonil jo je na ograjo in splezal na breg. Dva druga sta mu sledila. Graham Halliwell je bil zadnji. Nosil je častniško uniformo in sabljo je držal tako, da bi ne rožljala. Hitel je čez prostor, ki je delil rob brega od globoke, štiriojgate jame, v kateri so stala nekoč vrata izdajalcev. Niti ozrl se ni, da bi videl, kaj se je zgodilo s stražarjem. Nj imel kaj razmišljati o usodi nesrečnega moža, ki je ležal one-

sveščen v travi. In že je plezal po lestvi, stoječi v jami. Nekdo se je ukvarjal z vrati, ki so se pogosto odpirala izdajalcem in nedolžnim. Ni videl, kaj je kdo tam počel. Slednjič je zašepetal nekdo »pojdit« in Graham je stal pred stopnicami, vodečimi k Bloody Toweru.

Treba je bilo dobro paziti. Slišali so korake sem in tja hodečega stražarja, toda v temi ga niso videli.

Vodja se je zopet tiho splazil naprej. V roki je držal kovinast valjar, h kateremu je bila pritrjena lijak podobna naprava. Toda Graham ni imel ne časa ne veselja zanimati se, čemu mu bo to čudno orodje.

Slutil je, da bo v njem najbrž omamni plin, ker je videl, da si je mož pred izstopom iz čolna pritrtil na obraz masko iz gume.

Ura v zvoniku neke cerkve v City je odbila četrt na dve. Možje so se korak za korakom plazili naprej. Okrog njih je bilo vse tiho.

— Stoj! Kdo je?

Graham je zadržal sapo. Stražar je zagledal moža.

— Prijatelj!

— Stopi bliže, prijatelj, in povej geslo.

Mož je tiho odgovoril:

— Boston.

— Vstopi, prijatelj, vse je v redu.

Potem niso slišali nobenega glasu več. Mož v maski se je kmalu vrnil in tovariši so krenili za njim ob visokem zidu proti vzhodnem delu.

Ko so šli mimo stražarnice, je Graham zagledal sključeno postavo.

— Dal sem mu steklenico žganja.

— Je dejal zamolkel glas in Graham je spoznal, da je maskiran mož Mawsey.

— Morate trditi, da je pijan.

Odprl je vrata, vodeča v stolpič, bivšo prednjo utrdbo, katero so častniki porabili za sobo. Tovariši so mu sledili.

— Stojte pri meni, — je zašepetal nekdo Grahamu na uho, — čim odstra-

nim vašega brata, stopite na njegovo mesto.

Graham je pogledal izza vrat in opazil migljajočo luč. Bil je Dick, ki je pregledoval straže. Bilo je jasno, da je bil v pristanišču in zdaj se je vračal k stražarnici. Bližali so se dolgih korakov. Spredaj je korakal tambor z lučjo, njemu sta sledila dva vojaka, njima podčastnik, zadnji je bil pa Dick. Ko so šli mimo vrat, je nekdo zašepetal Grahamu na uho:

— Zdajle!

Graham ni ničesar slišal, samo videl je, kako je Dick omahnil. V naslednjem hipu je Graham zamenjal svoje ga onesveščene brata. En vojak se je obrnil, Morda je pa le kaj slišal.

— Glejte naprej, — je dejal Graham osorno, kakor bi bil gotovo govoril v tem primeru tudi Dick. Potem je pa zaklical: Stojte!

Prispeli so do stražarnice pred Vrat izdajalcev. Narednik je stopil k vojaku, ležečemu na pragu stražarnice.

— Kaj mu je, naredniče? — je vprašal Graham.

— Ne vem, sir. Vstani! — je zaklical in stresel nepremično ležečega vojaka.

— To je Filipert, sir. Zdi se mi, da je pijan.

— Odnosite ga v vojašnico.

Dva vojaka sta odložila puške in skušala postaviti nezvestnega vojaka na noge. Dali so močno po alkohololu. Slednjič se je narednik pripognil in pobral stekleničico.

— Whisky, — je dejal, čim je steklenico podihl.

— Odnosite ga brž v vojašnico.

— Ali naj postavim na njegovo mesto drugega vojaka, sir?

— Ne, ni treba.

Graham je korakal pogumno za vojak skozi vrata v vojašnico. Nihče bi ga ne razločil od njegovega brata. Dick je nosil kratke, temne brčice. Enake brčice je nosil zdaj Graham. Pustil si jih je bil rasti takoj, ko je zvedel, kaj ga čaka.

Dolgost življenja narašča

Učenjaki pravijo, da ni daleč čas, ko bo znašala povprečna starost ljudi nad 70 let

Malo je ljudi na svetu, ki bi si želeli visoke starosti. Učenjaki trdijo na podlagi mnogih znanstvenih opazovanj, da je življenje vsakega človeka petkrat tako dolgo, kakor njegov razvoj. Razvoj človeka se pa konča navadno z 20. letom in tako imamo prav za prav pravico živeti 100 let. Toda malo je ljudi, ki bi se veselili ali žalostili tako visoke starosti. Pretežna večina ljudi zapusti dolino solz mnogo prej. Statistika celo pravi, da je povprečna starost ljudi nekaj nad 50 let, torej skoro polovica manj, nego bi moral človek živeti po znanstvenih ugotovitvah.

Najbolj žalivi in odporni so baje Bolgari, kajti v Bolgariji je 3883 starčkov, katerih vsak je star nad 100 let. Razmeroma visoka starost Bolgarov je posledica njihove prehrane. Bolgari jedo večinoma sir in črn kruh. Že od nekdaj so živeli Bolgari skromno in v marsikaterem pogledu so se morali zelo omejiti, toda zdravo podnebje in preprosta hrana je navzlic temu pripomogla, da dočakajo mnogi zelo visoko starost. V Rumuniji je 1074 90 — 100-letnih starčkov, v Jugoslaviji komaj 500, v Španiji 410. Vprašanje je, kdo živi v splošnem delu, moški ali ženska. Statistika nam pravi, da žive v splošnem delu ženske, nego moški, ker je njihovo življenje bolj mirno in ustaljeno. Druga zanimivost je, da dočakajo ljudje zdaj klub težkim posledicam svetovne vone v splošnem višjo starost, kakor v prejšnjih časih. To gre na račun velikega razmaha higijene in zdravniške vede. V srednjem veku je znašala povprečna starost človeka komaj 30 let. Leta 1825 je znašala že 32 let, leta 1850 41 let, leta 1910 43, leta 1920 že 46 let. Lahko torej upamo, da bo v bližnji bodočnosti dolgost življenja še daljša.

Učenjaki celo govore, da ni daleč čas, ko bosta znanost in higijena tako napredovali, da bo znašala povprečna starost človeka nad 70 let. Da smo v tem pogledu res na boljšem v primeri z našimi predniki, je razvidno iz tega, da je bilo do leta 1850 od 10.000 ljudi samo 617 starih nad 60 let, ko so umrli. Stari ljudje so že od nekdaj uživali in uživajo še zdaj nekakšne privilegije. To se ne kaže samo v spoštovanju mladine do starčkov, temveč tudi v tem, da se stari ljudem marsikaj izpregleda, kar bi se mladim ne moglo.

Navadno se misli, da žive zelo stari ljudje mirno življenje in da nimajo radi nenadnih izprememb, temveč da si žele tihega večera svojega življenja. Toda mnogi primeri pričajo, da imajo tudi starke in starčki mladostne mune. Američan Rawlin je popeljal na svoj stoti rojstni dan pred oltar 30letno nevesto, s katero je živel 14 let v srečnem zakonu. Potem mu je žena umrla in 114letni starec se je hotel znova oženiti. In bil je zelo nesrečen, ko se je preporočil, da ni ženske, ki bi zvezala svoje življenje z njegovo mlado ljubeznjico. Umrl je v starosti 122 let. Akrobat Henry Johnson je opustil svoj poklic v 98. letu. Bretoncu Francoisu Noiletu je bilo 100 let, ko je nehaj hoditi vsak dan v svojo trgovino.

Bogati ljudje imajo nedvoumno največ izgledov, da dočakajo visoko starost, kajti njihovo življenje je mirno, težkega dela z redkimi izjemami ne poznajo, jesti in piti imajo dovolj in tudi živce jim ni treba ubijati tako, kakor jih morajo ljudje, navezani na delo svojih rok in glave. Važen je tudi poklic. Izkušnja nas uči, da dočakajo najvišjo starost in sicer povprečno 69 let politiki, 65 let bogoslovci, 63 let trgovci, 61 let uradniki, 60 poljedelci, 59 zdravniki, 50 oficirji itd.

Protest proti novi modi

Angleška ženska društva so priobčila v »Daily Mailu« protest proti sedanjim ženski modi in tendencam, vladajočim v nji. Protest je napravljen zlasti proti dolgemu krilu. Prvotno se je reklo, da bodo nosile dame dolga krila samo pri večernih oblekah. Zdaj se je pa krilo podaljšalo tudi pri popoldanski obleki, da celo pri sportni. Za krilom so se podaljšale tudi rokavice in lasje. To tendenco je seveda težko spraviti v sklad s sportnim duhom naše dobe. V protestu angleških ženskih društev je rečeno, da glede ženske mode nismo več daleč od dobe krinolin in od časov, ko so delale nehigijenične in neudobne obleke iz naših babic slabotna, nesamoostojna bitja. Angleške žene zahtevajo, da se vrne kratko krilo in higijenična obleka, ki odgovarja sportnim potrebam in delovnim pogojem moderne žene.

Čajni kralj umrl

Nedavno je umrl v Londonu Peter Larkin, od l. 1922 vrhovni komisar za Kanado v Londonu, znan pod imenom čajni kralj. Umrl je v starosti 73 let. Kot sin siromašnih roditeljev je začel Larkin svojo kariero v veletrgovini s čajem v Montrealu v Kanadi, kjer je bil uslužben kot trgovski potnik. Bil je zelo marljiv in kmalu si je prihranil toliko denarja, da je ustanovil lastno trgovino s čajem. Delal je noč in dan in zato ni čuda, da je njegovo podjetje lepo napredovalo. Zdaj je »Salada Tea Comp.«, kakor se imenuje prvotno Larkino podjetje, ena največjih čajnih trgovk z velikimi skladišči v 11 ameriških mestih in s podružnicami po vsem svetu.

Zadnja leta so znašali letni dohodki čajnega kralja Larkina nad 100.000 angleških funtov ali v naši valuti okrog 27 milijonov Din. Larkin je bil prvi trgovec na svetu, ki je začel zavijati čaj v staniol-papir. O njem se je govorilo, da je zavarovan tako visoko, kakor

nihče na svetu. Kot vrhovni komisar za Kanado je organiziral uvoz kanadskega blaga v Anglijo in odplačevanje angleških vojnih dolgov Kanadi.

Pri prehajanju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznitve črevesa s tem, da popijete pol čaše naravnega »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefov« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Koliko je na svetu zlata

Če bi zbrali vse zlato, kar ga je na svetu, bi nastal velik hrib. Zlata je namreč na svetu okrog 35 milijonov kg. V denarju izražena vrednost tega zlata znaša nad en bilijon Din. Za kovanje denarja se pa rabi komaj polovica vsega zlata. Koncem predlanskega leta so cenili vrednost zlatega denarja na svetu na 400 milijard. V resnici pa o obtočku zlatega denarja sploh ne moremo govoriti, ker ga že 15 let nikjer ni dobili. Kam so izginili zlatniki?

Pred vojno je bilo v Nemčiji za 30 milijard zlatnikov, koncem lanskega leta pa samo za dobri dve milijardi. Zavezniške države so izgubile z vojno dobro tretjino svojega zlata. Zato je pa Amerika podvojila količino svojega zlata, kar velja tudi za pretežno večino nevtralnih držav. Rusija je prišla med revolucijo skoro ob vso svojo rezervno zlato. Ostalo ji je samo nekaj sto milijonov. Zanimivo je, da so bili pri prevajanju ruskega državnega zlata med revolucijo tudi nekateri Slovenci kot straža. Lahko torej govorimo o preselevanju zlata. Zdaj je zlata dežela v prvi vrsti Amerika, kjer se tudi pridobiva mnogo zlata. Se v preteklem stoletju so pridobivali v Braziliji polovico vsega zlata na svetu. Zdaj je na zlato najbogatejša dežela južna Afrika, kjer leže v zemlji ogromne množine te dragocene kovine.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom odgovorimo! — Najmanjši oglas Din 5.—

Klavirje

pianine in harmonije prodaja, izposojuje, popravlja in čisto uglašuje najceneje, tudi na obroke — tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2. 1364

Radi izselitve

se odda v najem hiša slična vili, zelo pripravna za trgovino ali vsakega obrtnika, posebno čevljarja — kjer je obrt zelo dobro vpeljana ter se izvršuje že 20 let. Hiša sestoji iz 7 sob, kuhinje, 2 kleti, dalje hleva, zelenjadnega vrta in zemljišča za vzdrževanje do 2 živinčet. Najemniku je na ponudbo konj z opremo, 2 voza in več drugega orodja. Ogleda se pri Josipu Pogarar, Radomlje. 1412

Trgovina

mešanega blaga z inventarjem na zelo prometnem kraju v Ljubljani se radi družinskih razmer takoj odda. Cena nizka. 1413

Enonadstropno hišo

novozidano, sredi Dol. Logatca, poleg šole in cerkve, 5 minut od postaje, prodam iz proste roke. Pri hiši se nahaja gospodarsko poslopje, pripravno za vsako obrt ali trgovino. Vse je v najboljšem stanju. Pojasnila daje Anton Potenzl, sploš. mizarstvo, Dol. Logatec 58. 1411

Tapetniki, trgovci pozor!

Afrik nudi po reklamni ceni. Zadrževajte vzorec in cenik. Anton Merhar, Ljubljana, Sv. Petra c. 2. 1365

Slasličarji, pekci, hoteli in restavracije, uporabljajte samo

čajno margarino

presno maslo

ki je najcenejše in enako naravnemu presnemu maslu, ker je izdelano iz sveže smetane in romenjak in stane samo 26 Din kg.

FRANJO SVOBODA,

Zagreb, Žerjavčeva ulica br. 2.

Čevlje

kemično barva s strojem

M. TREBAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 6.

Čevlje

kemično barva s strojem

M. TREBAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 6.

Čevlje

kemično barva s strojem

M. TREBAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 6.

Čevlje

kemično barva s strojem

M. TREBAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 6.

Brez posebnega naznanila

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

MARTA MIKUŽ, rojena GERBER, vdova bančnega ravnatelja, naznanja v svojem, v imenu svoje hčerke Anice in ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njena nadvse ljubljena mama, predobra stara mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Ana Gerber

trgovka in hišna posestnica

dne 17. t. m. opoldne, po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, v 71. letu starosti sklenila svoje trudapolno življenje.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 19 aprila 1930 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1930.

Mestni pogrebni zavod
občine Ljubljana

Brez posebnega naznanila

V najgloblji žalosti naznanjam vsem prijateljem in znancem v svojem in imenu svojih otrok Raul in René, kakor tudi v imenu ostalih sorodnikov, da je moj nadvse ljubljani soprog, gospod

Anton Salvador

kapetan I. kl. v pok.

včeraj ob 3. uri popoldne po kratki, mučni bolezni, bogu vdano preminul.

Truplo blagopokojnika prepeljemo v Maribor, kjer se vrši pogreb v soboto, 19. t. m. ob 1/4. uri popoldne iz kapelice pokopališča v Pobrežju na pokopališče istotam.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v Zagorju ob Savi.

Vsi, ki ste ga poznali, prosim, da ga ohranite v dobrem spominu!

Zagorje - Maribor, dne 18. aprila 1930.

THEA SALVADOR roj. MICHELČIČ, soproga.